

Nr 110

Av herr Hamrin i Jönköping, *angående utlandssvenskarnas rösträtt.*

(Lika lydande med motion nr 81 i Första kammaren)

I § 16 första stycket riksdagsordningen stadgas att valrätt till riksdagens andra kammare tillkommer en var man och kvinna, som är svensk undersåte och som senast under nästföregående kalenderår uppnått 20 års ålder. Härutöver fordras enligt lagrummets andra stycke för rösträtt att personen är myndig. Grundlagen känner sålunda endast tre villkor för rösträtt, nämligen svenskt medborgarskap, viss uppnådd ålder samt myndighet. Vid sidan av dessa kvalifikationer ställer grundlagen icke några ytterligare fordringar. Det förefaller självklart att på denna för vår demokrati centrala punkt grundlagen måste uttömmande normera vad som skall gälla. Det kan icke vara tillåtligt att genom författningar av lägre kvalitet uppställa ytterligare villkor för rösträttens utövande.

Och dock har just detta skett. I lagen om val till riksdagen har i 38 § uppställts det ytterligare villkoret för rösträtt till riksdagens andra kammare att vederbörande skall vara mantalsskriven i riket. Detta särskilda villkor, som för närvarande utestänger utlandssvenskarna, synes närmast grundlagsstridigt. Det borde vara en sak av högsta angelägenhetsgrad att avlägsna denna fläck på lagstiftningen. Så har emellertid frågan hittills uppenbarligen icke uppfattats. Under många år har fastmera ett långdraget utredningsarbete pågått, som ännu icke lett till något praktiskt resultat i lagstiftningen.

Det är nästan tragikomiskt att konstatera att den senaste utredningen i ämnet i sitt betänkande *Utlandssvenskarnas registrering* (SOU 1965:73) kom fram till det märkliga resultatet, att det icke vore möjligt att avlägsna det grundlagsstridiga stadgandet i vallagen utan att först ändringar företagits på andra punkter i grundlagen. Enligt min mening synes det mest angelägna vara att snabbt rätta till den felaktighet, varmed vallagen nu är behäftad. I den mån jämkningar vad gäller valbarhetsreglerna i riksdagsordningen kan befinnas önskvärda, får sådana företagas sedermera.

Under hänvisning till det anförda får jag hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t måtte skyndsamt för riksdagen framlägga förslag, varigenom det nuvarande villkoret om mantals-

skrivning som förutsättning för rösträtt till riksdagens andra kammare — vilket villkor i strid mot riksdagsordningens föreskrifter berövar utlandssvenskarna deras rösträtt — undanröjes.

Stockholm den 19 januari 1967

Yngve Hamrin (fp)

i Jönköping

Nr 111

Av herrar Berglund och Hamrin i Jönköping, om användning av anslag till SIDA för bistånd genom enskilda organisationer.

(Lika lydande med motion nr 83 i Första kammaren)

Styrelsen för internationellt bistånd (SIDA) har i sin biståndsverksamhet även använt sig av frivilliga krafter bl. a. genom missionsverksamheten. Denna verksamhet som går under titeln Mindre fältprojekt och bistånd genom enskilda organisationer består i huvudsaklig del av deras utbildnings- och sjukvårdsverksamhet.

Från att under budgetåret 1965/66 ha utgjort 3,1 milj. kr., varav för missionsorganisationen 2,1 milj. kr., begär SIDA i årets statsverksproposition 6 milj. kr.

Detta anslagsäskande ger till känna att den verksamhet som i berörda avseende bedrivs genom missionerna är av stor betydelse, och anför att samverkan mellan SIDA och frivilliga organisationer utvecklas.

Samarbetet gäller de humanitära hjälporganisationerna och därvid nämns bl. a. missionen. Samarbetet sker med avseende på verksamhet som sammanfaller med det statliga utvecklingsarbetets syften.

Arbetet skall enligt SIDA ske på sådant sätt att projektens karaktär av ideell insats ej går förlorad och att dessa organisationers integritet ej trädas för när. SIDA ställer också krav på god planering av projekten och god motivering för desamma. Mottagarlandets myndigheter bör anse verksamheten värd att prioritera. SIDA:s bidrag skall ej heller avse den del av verksamheten som är opinionspåverkande utan i huvudsak avse sådan som gäller konfessionslös utbildning.